

Datum: 11 november 2019

Kenmerk: 19-054-HB

Betreft: reactie van de GGD GHOR Nederland en ActiZ Jeugd op het wetgevingsoverleg Jeugd op 18 november

Geachte leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Deze dagen gaat het in het publieke debat over het [rapport](#) van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid. Over de grote problemen in de jeugdhulp. Over gemeenten die financieel zwaar onder druk staan vanwege de toegenomen vraag naar jeugdhulp. Over de problemen in de samenwerking en organisatie binnen de jeugdhulp.

Veel te weinig gaat het over hoe wij kunnen **voorkomen** dat onze jeugd in de problemen komt. Hoe ouders die twijfelen over het gedrag van hun kinderen **gewoon gerustgesteld** kunnen worden. Hoe we **kwetsbare toekomstige ouders** een steuntje in de rug kunnen geven nog vóór de geboorte. Hoe we vroegtijdig hechtingsproblemen of schoolverzuim kunnen signaleren en op tijd met bewezen effectieve maatregelen in kunnen grijpen. Allemaal zaken die van **groot belang** zijn binnen de Jeugdwet en afgelopen jaren door de problemen bij gemeenten onder druk zijn komen te staan. **Preventie, normaliseren, demedicaliseren** èn inzet van het sociale netwerk zijn niet voor niets belangrijke doelen van de Jeugdwet, naast het tijdig voorzien in passende jeugdhulp.

En dát is precies wat onze jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen elke dag doen. De **jeugdgezondheidszorg** ziet bijna alle kinderen in Nederland op meerdere momenten in hun leven. Zij adviseren, stellen ouders gerust of verwijzen door waar nodig. Zij voeren het **goede gesprek** over vaccineren, gezonde voeding of gezond gedrag. Zij investeren in het gewone opgroeien en opvoeden, in het normaliseren en demedicaliseren. Daarmee is de jeugdgezondheidszorg een onmisbare, sterke en laagdrempelige basisvoorziening in de wijk. Daarom roepen wij u op om:

- 1) Structureel te **investeren in preventie**; investeer in de jeugd
- 2) Ieder kind **gelijke gezondheidskansen** te geven; bied in elke gemeente ook effectief bewezen interventies aan voor kwetsbare gezinnen en kinderen
- 3) Geef jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen de **benodigde tijd** om hun belangrijke rol te kunnen vervullen

1. Structureel investeren in preventie

Iedereen is het erover eens dat investeren in preventie loont. Preventie begint bij onze jeugd, als we **voorkomen** dat onze jeugd een ongezonde leefstijl aanleert. Of het nu gaat om roken, alcohol drinken, ongezond eten of onvoldoende bewegen. Zo voorkomen we hogere zorgkosten op latere leeftijd. Preventie betekent niet alleen voorkomen, maar ook vroeg problemen signaleren en vroeg

interveniëren. Dat is niet alleen beter voor het welzijn van kinderen en ouders, maar voorkomt dat complexere en dus duurder zorg nodig is.

Preventie is een lange termijn investering die onvoldoende structureel is ingebed in ons systeem. Het succes ervan is op dit moment grotendeels afhankelijk van lokaal en regionaal enthousiasme. Dit uit zich in de **grote verschillen tussen gemeenten**, bijvoorbeeld in welke kansen kinderen en hun ouders krijgen om zaken die even iets minder lopen direct aan te pakken, en in de interventies die gemeenten aanbieden.

Juist dat kleine, **vroegtijdige duwtje in de goede richting** kan ervoor zorgen dat problemen op een later moment in ernstigere vorm terugkomen. U staat nu samen met uw collega's in de gemeenteraden aan de lat om te **voorkomen** dat de generatie van nu later onnodig in de problemen komt.

2. Ieder kind gelijke gezondheidskansen

Naast het basispakket JGZ dat in iedere gemeente wordt aangeboden, is er een aantal (bewezen) **effectieve interventies** die een positief effect kunnen hebben op de latere ontwikkeling van onze jeugd, maar die lang niet voor alle **kwetsbare gezinnen en jongeren** beschikbaar zijn. Ook het overheidsprogramma **Kansrijke Start** zet hier op in. Enkele voorbeelden:

- Vóór de zwangerschap: Nu Niet Zwanger, een gesprek of dit een juist moment is voor het ouderschap
- Tijdens de zwangerschap; VoorZorg: huisbezoeken door een jeugdverpleegkundige bij vrouwen die zwanger zijn van hun eerste kind en te maken hebben met een opeenstapeling van problemen
- Na de geboorte; Centering Parenting: groepsbijeenkomsten met andere jonge ouders. Stevig Ouderschap: een programma voor opvoedondersteuning
- Op school; M@ZL een integrale aanpak van zorgwekkend ziekteverzuim bij scholieren

Het zou mooi zijn dat **ieder kind in Nederland** hiervan kan profiteren, ongeacht waar je woont!

3. Geef jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen de benodigde tijd

De jeugdarts en -verpleegkundige zijn specialist in de **normale ontwikkeling** van het kind en hebben kennis van het kind en het gezin. Zij leggen de verbinding tussen de verschillende leefdomeinen; door af te stemmen met (voor)school, hulpverleners, collega zorgprofessionals en andere betrokkenen, zodat ieder kind gepaste zorg of hulp krijgt. Hiermee **voorkomen** wij onnodige medicalisering. Om deze bijdrage aan de publieke gezondheid te kunnen blijven leveren, nu en ook in de toekomst, hebben onze professionals tijd nodig, voor hun cliënten, maar ook om met gemeenten, scholen en andere professionals om een gezin heen te kunnen gaan staan.

Wij vragen u dan ook om aandacht te geven aan het **voorkomen** van onnodige instroom in de jeugdhulp, het voorkomen van grote problemen in de toekomst en daarmee bovenstaande punten niet te vergeten in uw bijdrage in het wetgevingsoverleg jeugd. Geef de jeugd een gezonde toekomst buiten de jeugdhulp!

Indien u meer informatie wenst over bovenstaande of over de werkzaamheden van de Jeugdgezondheidszorg en dan staan wij u graag te woord. Neemt u dan contact op met Chantal Teunissen, 06-52633171 of via cteunissen@ggdghor.nl.

Met vriendelijke groet,

Hugo Backx

Directeur GGD GHOR Nederland

Angela Bransen

Directeur ActiZ Jeugd